

บทที่ 2

ปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร

Dr. Bualak Petchngam

ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น
ต่อการพัฒนาหลักสูตร

คืออะไรบ้าง ?

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “ปรัชญาการศึกษา”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “สังคม วัฒนธรรม
เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “จิตวิทยา”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “พัฒนาการของผู้เรียน”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “ความต้องการ และ
ความสนใจของผู้เรียน”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี”

ปัจจัยพื้นฐานด้าน “ปรัชญาการศึกษา”

1. ปรัชญาสาขาสารัตถนิยม

หลักการกลุ่ม Essentialism

ปรัชญากลุ่มนี้ยึดเนื้อหา (Subject Matter)

**เป็นหลักสำคัญของการศึกษา และเนื้อหาที่สำคัญต้องเน้น
เนื้อหาที่ได้มาจากมรดกทางวัฒนธรรม**

2. ปรัชญาสาขาานิรันดรนิยม

หลักการกลุ่ม Perennialism

**ปรัชญากลุ่มนี้เชื่อว่าการศึกษาคงจะได้สอนสิ่งซึ่งเป็นนิรันดรไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่ายุคสมัยใด
ซึ่งได้แก่ คุณค่าของเหตุผลและคุณค่าทางศาสนา**

3. ปรัชญาสาขาพิพัฒนิยม

หลักการกลุ่ม Progressivism

**ปรัชญากลุ่มนี้เน้นความอิสระเสรีของมนุษย์
การศึกษาจะต้องเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตัวผู้เรียน
เพื่อให้เข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของตัวเอง**

4. ปรัชญาสาขาปฏิรูปนิยม

หลักการกลุ่ม Reconstructionism

ปรัชญากลุ่มนี้พัฒนามาจากปรัชญาพิพัฒนนิยม
แต่เน้นการศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมใหม่
เป็นสังคมที่มีความเสมอภาค ยุติธรรมกว่าสังคมที่เป็นอยู่
ในปัจจุบัน

หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการปฏิรูปสังคม

5. ปรัชญาอัตถิภาวนิยม

หลักการกลุ่ม Existentialism

**ปรัชญากลุ่มนี้เน้นความเป็นอิสระของบุคคล
และเน้นให้บุคคลได้รับผิดชอบตนเอง**

ปัจจัยพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง

บุญมี เณรยอด (2536 : 31-34) กล่าวไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรต้องสนองความต้องการและความ
เป็นจริงของสังคม
2. หลักสูตรจะต้องเน้นในเรื่องความรักชาติ
รักประชาชน
3. หลักสูตรจะต้องแก้ปัญหาให้กับสังคมไม่ใช่
สร้างปัญหาให้กับสังคม

ปัจจัยพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง

บุญมี เณรยอด (2536 : 31-34) กล่าวไว้ ดังนี้

4. หลักสูตรจะต้องปรุงแต่งสังคม มีบทบาท
แก้ไขอิทธิพลของความเชื่อทางไสยศาสตร์ เน้น
ความคิดเรื่องวิทยาศาสตร์

5. หลักสูตรจะต้องสร้างสำนึกในเรื่องของความ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา

6. หลักสูตรจะต้องชี้้นำในการเปลี่ยนแปลง
ประเพณีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ปัจจัยพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง

บุญมี เณรยอด (2536 : 31-34) กล่าวไว้ ดังนี้

4. หลักสูตรจะต้องปรุงแต่งสังคม มีบทบาท
แก้ไขอิทธิพลของความเชื่อทางไสยศาสตร์ เน้น
ความคิดเรื่องวิทยาศาสตร์

5. หลักสูตรจะต้องสร้างสำนึกในเรื่องของความ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา

6. หลักสูตรจะต้องชี้้นำในการเปลี่ยนแปลง
ประเพณีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ปัจจัยพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง

บุญมี เณรยอด (2536 : 31-34) กล่าวไว้ ดังนี้

7. หลักสูตรจะต้องถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่สังคมได้สั่งสมกันมาหลายชั่วอายุคน

8. หลักสูตรจะต้องปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์ และยุติธรรมในสังคม

9. หลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญเรื่องผลประโยชน์อย่างทั่วถึงของคนในสังคม

ปัจจัยพื้นฐานด้านจิตวิทยา

บุญมี เณรยอด (2536 : 17-21) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ต้องกำหนดขอบเขตให้กว้างขวางในระยะต้น
3. ต้องกำหนดวิชาต่าง ๆ ใ้ได้อย่างมีระเบียบ
4. ต้องคำนึงถึงผลที่ผู้เรียนได้รับ
5. ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของประสบการณ์
ที่จัดให้ผู้เรียนทุกระยะ
6. ต้องคำนึงถึงอัตราความเร็วของความ
เจริญเติบโตและพัฒนาการในวัยต่าง ๆ

ปัจจัยพื้นฐานด้านจิตวิทยา

บุญมี เณรยอด (2536 : 17-21) กล่าวไว้ ดังนี้

7. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศของ
ผู้เรียน
8. ต้องคำนึงถึงการปรุงแต่งบุคลิกภาพของ
ผู้เรียน
9. ต้องมุ่งส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของ
ผู้เรียน
10. ควรเน้นให้ผู้เรียนได้กระทำมากกว่าท่องจำ
11. ควรมีเรื่องราวเกี่ยวพันกับชีวิตประจำวัน

ปัจจัยพื้นฐานด้านพัฒนาการของผู้เรียน

1. พัฒนาการของมนุษย์

แฮวิกเฮิร์ส (**Robert J. Havighurst**)

แบ่งพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 6 ช่วงอายุ

1. วัยทารกและวัยเด็กถึง 6 ปี
2. วัยเด็กตอนกลาง อายุ 6-12 ปี
3. วัยรุ่น อายุ 12- 18 ปี
4. **วัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 18-30 ปี**
5. วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุ 30-60 ปี
6. วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย อายุ 60 ปีขึ้นไป

ปัจจัยพื้นฐานด้านพัฒนาการของผู้เรียน

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ แบ่ง 4 ชั้น
 - ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (0-2 ปี)
 - ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติการ (2-7 ปี)
 - ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม (7-11 ปี)
 - ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการปกติ (11-15 ปี)

ปัจจัยพื้นฐานด้านพัฒนาการของผู้เรียน

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ 3 ขั้น

ขั้นที่ 1 การเรียนด้วยการกระทำ (Doing)

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยการมองดู (Seeing)

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ด้วยการใช้สื่อความหมายทางสัญลักษณ์

(Symbolic Means)

ปัจจัยพื้นฐานด้านความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

บุญมี เณรยอด (2536 : 35) เห็นว่า

การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็ตาม

มักจะไม่ได้ละเลยต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
ดังนั้น นักพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้เรียนที่ชัดเจน เพื่อเน้นและส่งเสริมให้เขามีพัฒนาการที่ดี
ยิ่งขึ้นไป

ปัจจัยพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ธารง บัวศรี (2542 : 141) เสนอว่า

นักพัฒนาหลักสูตรต้องมีความรอบรู้ว่า

ในปัจจุบันเทคโนโลยีของประเทศเจริญอยู่ในระดับใด

เทคโนโลยีพื้นฐานที่จำเป็นควรนำมาสอนมีอะไรบ้าง?

และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามีอะไรบ้าง? ซึ่งต้องเลือกนำมาใช้อย่าง

เหมาะสมกับผู้เรียน

และสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงคือการเรียนรู้ทางด้าน

วิทยาศาสตร์ที่จำเป็นเข้าไปด้วย เพื่อสอดคล้องกับเทคโนโลยีใน

อนาคต

SSRU.ac.th

Live like you will die tomorrow,
learn like you will live forever.

ใช้ชีวิตเหมือนมันจะสิ้นสุดลงวันพรุ่งนี้,
เรียนรู้ให้เหมือนชีวิตจะไม่มีวันจบลง.

